

مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

معاونت آموزش

اداره امتحانات کتبی

بسمه تعالی

امتحانات تجدیدی - شهریور ۱۳۸۹

پاسخنامه

پایه :	۴	موضوع :	قرآن ۴
تاریخ :	۸۹/۶/۳۱	ساعت :	۱۰/۳۰

نام کتاب: برگزیده تفسیر نمونه، جلد سوم، بر اساس محدوده اعلام شده

لطفاً فقط به ۱۰ سوال پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه، به سوال آخر نمره داده نمی شود (هر سؤال ۲ نمره)

* «حتی إذا بلغ بین السدین وجد من دونهما قوماً لا یکادون یفقهون قَوْلًا» (کهف: ۹۳) ۶۱ (ع: ۱ د: ۲)

۱. با استناد به عبارت آیه فوق، ویژگی منطقه و مردمی را که ذوالقرنین به آنها رسید، بنویسید.

ویژگی منطقه: کوهستانی؛ زیرا «سدین» به معنی دو کوه است.

ویژگی مردم: مردمی که از نظر تمدن بسیار پایین بودند؛ زیرا یکی از روشن‌ترین نشانه‌های تمدن سخن گفتن است اما در آیه شریفه آمده است: «یکادون لا یفقهون حدیثاً».

* «فأرسلنا إلیها روحنا فتمثل لها بشراً سوياً» (مریم: ۱۷) ۷۸ (ع: ۲ د: ۲)

۲. أ. مقصود از روح در آیه فوق چیست؟ ب. مفهوم جمله «تمثل لها بشراً سوياً» چیست؟

أ. جبرئیل. (۵/۰ نمره). ب. مقصود این است که آن فرشته الهی به صورت انسان درآمد هرچند سیرت فرشتگان را داشت.

* «قال هی عصای أتوکؤا علیها» (طه: ۱۸) ۱۱۱ (ع: ۱ د: ۲)

۳. چرا حضرت موسی(ع) جمله «أتوکؤا علیها» را اضافه کرده است؟

۱. چون حضرت موسی(ع) تمایل داشت سخن خود را با محبوب، که برای نخستین بار در را به روی او گشوده بود، ادامه دهد.

۲. و شاید فکر می‌کرد تنها گفتن «هی عصای» کافی نیست، بلکه منظور بازگو کردن آثار و فواید آن است.

* «إذ قال لأبیه وقومه ما هذه التماثیل الّتی أنتم لها عاکفون» ۱۷۳ (ع: ۲ د: ۲) (انبیاء: ۵۲)

۴. أ. عکوف به چه معناست؟ ب. ضمن ترجمه «تماثیل»، با استناد به آیه، رابطه قلبی و عملی قوم حضرت ابراهیم(ع) با «تماثیل» را بنویسید.

أ. عکوف به معنای ملازمت همراه با احترام است.

ب. تماثیل: بتها - با توجه به معنی عاکفون معلوم می‌شود: آنها چنان به بتها دلبستگی پیدا کرده بودند که گویی همراه و ملازمشان بودند.

* «ومن یُعظم حُرّماتِ الله فهو خیر له عند ربّه» ۲۱۳ (ع: ۲ د: ۲) (حج: ۳۰)

۵. دو احتمال در مقصود از «حرمت» را بنویسید.

۱. اشاره به اعمال و مناسک حج است.

۲. ممکن است احترام خانه کعبه خصوصاً و حرم مکه عموماً نیز بر آن افزوده شود.

* «وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ» (مؤمنون: ۱۷) ۲۴۵ (ع: ۲: ۲: ۲)

۶. دو معنا برای «طرائق» ذکر کرده، طبق هر کدام آیه را توضیح دهید.

طرائق جمع طریقه به معنی «راه» یا «طبقه» است.

صورت اول (راه): ما هفت راه بالای سر شما آفریدیم در این صورت ممکن است این راه‌ها برای رفت و آمد فرشتگان یا مدار گردش ستارگان آسمان باشد. صورت دوم (طبقه): ما هفت طبقه یعنی هفت آسمان بر فراز شما آفریدیم.

* «وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ» (نور: ۵۵) ۳۱۱ (ع: ۲: ۲: ۲)

۷. شأن نزول آیه را بنویسید.

هنگامی که پیامبر و مسلمانان به مدینه هجرت کردند و انصار با آغوش باز آنها را پذیرا شدند، تمامی عرب بر ضد آنها قیام کردند چندان که ناچار بودند اسلحه را از خود دور نکنند، شب با سلاح بخوابند و صبح با سلاح برخیزند. ادامه این کار بر مسلمانان سخت آمده بعضی گفتند آیا زمانی فرا خواهد رسید که اطمینان بر ما حکمفرما شود و جز خدا از هیچ کس نترسیم؟ آیه نازل شد و بشارت داد که آری چنین زمانی خواهد رسید.

* «أُولَئِكَ يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا...» (فرقان: ۷۵) ۳۵۶ (ع: ۱: ۲: ۲)

۸. ا. دو معنی لغوی برای «غرفة» بنویسید. ب. در آیه فوق مراد از «غرفة» چیست؟

ا. چیزی است که آن را برمی دارند و تناول می کنند. ۲. قسمتهای فوقانی ساختمان و طبقات بالای منازل گفته می شود.

ب. بهترین منزلگاه‌های بهشت است.

* «فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ» (شعرا: ۴۵) ۳۷۲ (ع: ۲: ۲: ۲)

۹. ا. آیه فوق را ترجمه کنید. ب. معنی لغوی «لقف» و «إفك» چیست؟

ا. سپس موسی عصایش را افکند، ناگهان تمام وسایل دروغین آنها را بلعید.

ب. لقف: برگرفتن چیزی به سرعت. إفك: دروغ.

* «قَالَ عَفَرْتُ مِنَ الْجَنِّ أَنَا آتِيكَ بِهِ قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَقَامِكَ وَإِنِّي عَلَيْهِ لَقَوِيٌّ أَمِينٌ» (نمل: ۳۹) ۴۲۹ (ع: ۱: ۲: ۲)

۱۰. ا. «عفريت» به چه معناست؟ ب. چرا «عفريت» بر امین بودن خود تأکید کرد؟

ا. عفريت: به معنی فرد گردن‌کش و خبیث است.

ب. چون بیم خیانت در آن عفريت می‌رفته، به همین سبب در مقام دفاع از خود برآمده و قول امانت‌داری داده است.

* «يَا يَحْيَىٰ خُذِ الْكِتَابَ بِقُوَّةٍ» (مریم: ۱۲) ۷۶ (ع: ۱: ۲: ۲)

۱۱. ا. مقصود از کتاب در آیه فوق چیست؟ ب. مراد از «گرفتن با قوت» چیست؟

ا. تورات. (۵/۰ نمره)

ب. با قاطعیت هرچه تمام‌تر محتوای آن را به اجرا گذارد و به آن عمل کند و در راه گسترش آن از هر نیروی مادی و معنوی و فردی و اجتماعی

بهره گیرد. (۵/۱ نمره)